

KAPITAL NYT

FINANSRÅDETS NYHEDSBREV NR. 4 MAJ 2009

INDHOLD

- 1 Hundreder tusinder skal legitimere sig i banken
- 2 Kundgørelse af pligter
- 3 **Leder** Stram kreditpolitik det eneste ansvarlige
- 4 Markant billigere at låne penge i banken
- 5 Ingen kreditklemme trods faldende udlån
- 6 Gode råd om kreditvurdering
- 6 Risiko for tab på pensionsindbetaling
- 7 Danske uddannelser skal eksporteres
- 8 Elever hjælper billister
- 9 Bankdag i XBRL Danmark
- 9 Den perfekte storm

Hundreder tusinder skal legitimere sig i banken

AF AFDELINGSCHEF KIM BUSCK-NIELSEN, FINANSRÅDET

Til mange kunders undren og utilfredshed har hvidvaskloven dikteret bankerne at sikre sig identiteten på deres kunder. Nu skal bankerne igennem endnu en omfattende legitimationsprocedure for de mange personer, der går i banken på vegne af andre – fx virksomheder.

Banker og sparekasser har netop gennemført en omfattende legitimationsprocedure over for mange tusinde eksisterende bankkunder, som ikke var legitimeret efter de nye krav i hvidvaskloven. Det var en proces, som gav anledning til undrende og vrede kunder, som fik breve fra deres bank om at legitimere sig. Andre kunder følte sig mistænkeliggjort af deres bank ved efter mange års kunde-forhold at skulle vise legitimation over for deres bankrådgiver.

Nu skal banker og sparekasser igennem processen igen.

Det følger af et lovforslag (L 120), som Folketinget behandler for øjeblikket. Lovforslaget medfører, at banker

Forsættes på side 2. >>

>> Forsat fra side 1.

og sparekasser skal kræve legitimation af de mange personer, der handler som fuldmægtige for en anden til at disponere på den pågældendes konto i banken. Det kan for eksempel være regnskabschefen, der betaler regninger for sin virksomhed, hvor han er ansat, eller den person, der nu måtte være beføjet dertil af virksomheden. Det samme gælder dispositionsberettigede inden for staten eller kommuner samt i private forhold for eksempel ægtefællen eller hjemmehjælperen. Det gælder også for advokater, der skal legitimere sig over for deres klienters bank, forsikringsselskab eller realkreditinstitut.

Stor administrativ byrde

Det er meget store administrative byrder, der herved pålægges både banker, sparekasser og deres kunder. Der sker hele tiden ændringer i ansættelsesforholdene og dermed i fuldmagtsforholdene, og hver gang skal den pågældende ned i virksomhedens/myndighedens bank eller sparekasse og legitimere sig med

(primært) billedlegitimation. Dette skal bankerne og sparekasserne bruge tid på, samtidig med at der skal opbygges nye it-databaser for at håndtere legitimationen og den ajourføring, der følger med.

Det er ikke fordi, at bankerne ikke har styr på fuldmagtsforhold i dag. Det har de af indlysende grunde fuldt ud. Stort set alle betalinger, som virksomheder og offentlige myndigheder foretager, sker via office-banking og lignende, hvor virksomheden eller myndigheden selv elektronisk indtaster betalingerne og meddelelser til banken om dispositionsberettigede fuldmægtige og ændringer heri. Bankerne ser ikke legitimation efter de gældende regler på de pågældende personer. Det er virksomhedens eget ansvar. Ikke blot bankerne og sparekasserne påføres administrative byrder, men også virksomheder og offentlige myndigheder påføres ulemper ved, at medarbejderne skal ned i banken for at legitimere sig.

Det følger endvidere af lovforslaget, at bankerne skal sørge for - inden årets udgang - at indhente legitimation af ekssi-

sterende fuldmægtige. Nye mængder af breve skal sendes ud for at bede de pågældende om at møde op i banken og fremvise (typisk) billedlegitimation, som banken skal kontrollere, notere og evt. kopiere.

Hundreder tusinder rammes

Finansrådet skønner, at der i dag vil være tale om aftaler med virksomheder, kommuner og stat, hvor flere tusinde ansatte har fuldmagtsforhold, og når netbank office medregnes, taler vi om flere hundrede tusinde personer. Arbejdet med legitimation skønnes at tage ca. 20 - 30 min. pr person. Dertil skal lægges de udgifter, der påføres kunderne.

Det er meget overraskende, når det hedder i lovforslagets bemærkninger, at disse procedurer ikke vil påføre bankerne eller sparekasserne erhvervsøkonomiske omkostninger overhovedet. Hvordan embedsværket er kommet frem til dette resultat må stå hen i det uvisse, og en afklaring er ikke fremkommet, selv om Finansrådet har gjort Folketingets Erhvervsudvalg opmærksom på dette. **K**

Kundgørelse af pligter

Der er i Danmark lang retstradition for, at pligter, der pålægges borgere og virksomheder, og som kan håndhæves af myndighederne og domstolene, fremgår af lov eller bekendtgørelse udstedt i medfør af lov af en dansk myndighed under ministeransvar og på dansk.

Finansrådet ser med stor betænkelighed på, at denne retstradition nu ændres.

Ifølge et lovforslag (L 120) om ændring af lov om finansiel virksomhed mv. fremgår det, at danske banker og sparekasser og andre, der er omfattet af hvidvaskloven, pålægges pligt til at være særlig opmærksom på kunders transaktioner med lande, som fremgår af en liste, som offentliggøres på FATFs (Financial Action Task Force) hjemmeside i Schweiz. Pligten indtræder 14 dage efter at FATF har offentliggjort navnet på landet på sin hjemmeside, der i øvrigt er på engelsk og fransk. Det betyder, at banker mv. selv - dagligt - holde skal øje med listen og ændringer til den. Der er ikke i øvrigt nogen særlig grund til, at banker mv. skal være online med netop denne hjemmeside.

kbn

Bankerne bliver for tiden mødt med et massivt pres for at løsne op for kreditgivningen. Selv om det ikke er svært at forstå ønsket om at få lettere og billigere adgang til lån, mener Finansrådet, at kritikken er helt forfejlet og unuanceret. Den påståede kreditklemme er ikke eksisterende – bankerne låner hver dag penge ud til nye projekter. Men det har været nødvendigt at stramme op.

STRAM KREDITPOLITIK DET ENESTE ANSVARLIGE

Nok er bankernes udlån faldet svagt de seneste måneder. Men udlånet ligger stadig på et højt niveau og er i dag tre procent over sidste år. Et faktum der nok er overraskende for de fleste. For det er i virkeligheden slet ikke logisk, at udlånet i dag er så højt med de iøjnefaldende tabsrisici, der er i en tid med en historisk og verdensomspændende økonomisk krise.

Alt imens bankerne strammer kreditgivningen, strammer kunderne også selv op. Når de økonomiske udsigter forværres holder mange igen med nyindkøb og investeringer. Der efterspørges simpelthen færre lån.

Det er både naturligt og påkrævet, at bankerne er ekstra omhyggelige med kreditgivningen i en krise, som ingen reelt kender hverken omfang eller dybde af. Alt andet ville være uansvarligt. Kombinationen af en økonomisk krise og en lemfældig kreditgivning har ikke mindst i Japan gennem 1990'erne vist sig at være en yderst farlig cocktail.

Ikke alene udlånets omfang har stået for skud i medierne – det har prisen også. "Bankerne følger ikke Nationalbanken og snyder kunderne for rentenedsættelserne". Hovedparten af bankernes finansiering kommer imidlertid ikke fra Nationalbanken. Og det er derfor kun en lille del af prisen, der afhænger direkte af udviklingen i Nationalbankens rentesatser.

Bankerne er nødt til at have flere finansieringskilder. Og de er nødt til at have finansiering med lang løbetid. Kunderne vil jo også gerne låne penge længere end én uge ad gangen. Den lange finansiering sker ikke gennem Nationalbanken, men for eksempel ved udstedelse af obligationer. Den finansielle krise har medført en meget kraftig stigning i prisen på netop den lange finansiering.

Samtidig er tabene på udlån steget markant. Risikoen ved at drive bank er derfor øget drastisk. Det har naturligt medført en stigning i rentemarginalen – vel at mærke fra et historisk lavt niveau. Niveaue er i dag ikke større end i 2005, hvor der ingen krise var. Og de faktiske renter, som private og virksomheder betaler, er de seneste måneder faktisk faldet kraftigt. For eksempel er renten på nye lån til erhvervsvirksomheder faldet med 2,5 procentpoint siden efteråret.

Vi er derfor nu vidne til, at bankerne agerer – og reagerer – fornuftigt og driver ansvarlig virksomhed i bestræbelserne på at føre bankerne og Danmark bedst ud af krisen.

KAPITAL NYT

Forsidefoto: Stockxpert.com

KAPITAL NYT

Maj 2009 Nr. 4 . 5. årgang.

Redaktion og abonnement

Finansrådets Hus

Amaliegade 7, 1256 København K

kapital@finansraadet.dk

Telefon 3370 1000. Fax 3393 0260.

Udgiver

Finansrådet

Redaktionen

Redaktør Mikael Winkler (ansvh.),

miw@finansraadet.dk.

Web-master Helle Jeppesen,

hje@finansraadet.dk.

Layout

Maja Blarke, mbr@finansraadet.dk

Udgivelse

KAPITAL NYT udkommer ca. 10 gange årligt.

ISSN 1603-9955

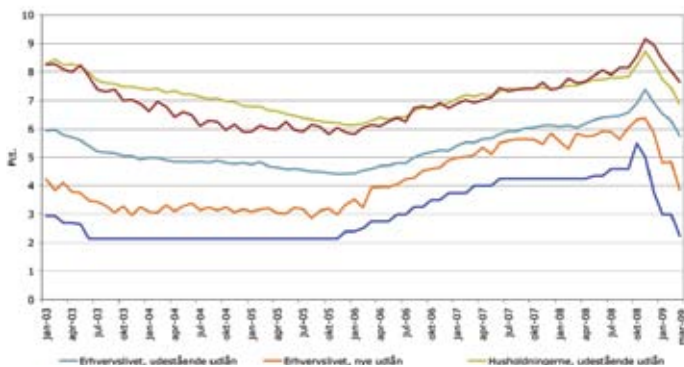

Markant billigere at låne penge i banken

RENTEFALD: Bankernes udlånsrente til virksomheder er faldet stærkt de seneste måneder. Det viser den seneste rentestatistik fra Nationalbanken. Det gælder både den rente, virksomhederne betaler på udestående lån, og særligt renten på nye udlån. Renten på nye udlån til virksomheder er således faldet fra 6,4 procent til 3,9 procent siden november sidste år.

Husholdningerne får ligeledes gavn af rentenedsættelserne i form af billigere lån i bankerne. I samme periode er renten på eksisterende udlån faldet fra 8,7 procent til 6,9 procent. Renten på nye udlån til husholdninger er faldet fra 9,2 procent til 7,7 procent.

Renter på bankernes udlån

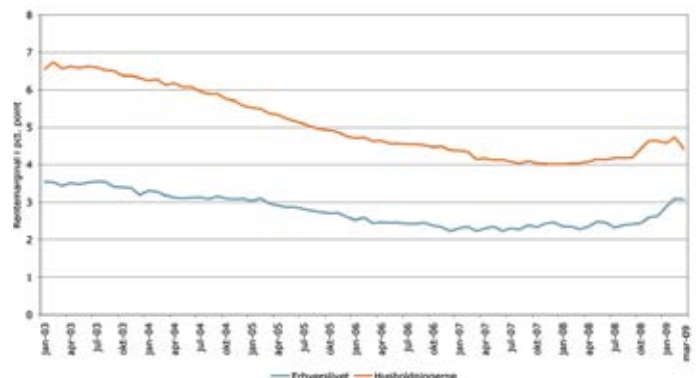
Som det også fremgår af figuren, følger bankernes udlånsrente Nationalbankens udlånsrente tæt. Dette gennemslag er størst for nye udlån. Det kan til dels forklares med, at rentetilpasningen for de eksisterende lån sker over en længere periode.

Selvom Nationalbankens udlånsrente ikke er den eneste parameter til fastsættelse af bankernes udlånsrente (andre omkostninger og risici er væsentlige faktorer), illustrerer graferne, at bankerne i meget stort omfang agerer på rentændringerne, der skal være med til at kickstarte dansk økonomi igen.

Indlånsrenterne er ligeledes faldet, men fra februar til marts er renten på udlån sænket mere end renten på indlån. Prisen på penge (eller rentemarginalen) er således sænket lidt igen. Mens rentemarginalen er 0,3 procentpoint lavere for husholdningerne, er ændringen mindre for virksomhederne.

Det er efter en periode, hvor rentemarginalen har været stigende som følge af lavkonjunktoren, hvor bankernes risici og omkostningerne steg (for eksempel som følge af højere fundingomkostninger og betaling til bankpakken fra oktober).

Rentemarginal på bankernes udlån

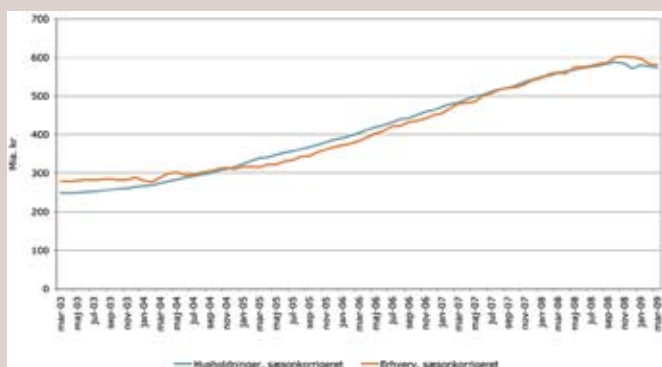

Ingen kreditklemme trods faldende udlån

Nye tal fra Nationalbanken viser faldende udlån i marts 2009 i landets banker og sparekasser. Men de faldende udlån er ikke udtryk for en kreditklemme.

Samlet set er bankernes udlån faldet med 34 milliarder kroner fra oktober 2008 til marts 2009, når der tages højde for sæsonudsving. Det samlede fald dækker over en udvikling, hvor udlånet til husholdningerne er faldet med 14 milliarder kroner, mens faldet for erhvervslivet har været 20 milliarder kroner fra oktober 2008 til marts 2009.

I forhold til marts måned sidste år ligger udlånet dog stadigvæk 3 procent højere for både husholdningerne og erhvervsvirksomhederne.

Ses der nærmere på udviklingen for husholdningerne alene fremgår det, at det især er udlån til forbrugerkreditter, der bidrager til faldet i udlånet, mens udlånet til boligformål fortsat stiger. Således er pengeinstitutternes udlån til boligformål knap 7 procent højere i marts end året før.

Svage økonomiske konjunkturer

Generelt afspejler udviklingen i bankernes udlån i marts måned de svage økonomiske konjunkturer. I takt med, at de økonomiske udsigter forværres, er det naturligt, at der bliver holdt igen med for eksempel nyindkøb og investeringer, hvilket mindsker bankernes udlån. Samtidig medfører de forværrede økonomiske udsigter større krav i forbindelse med kreditgivning i bankerne, hvilket også vil trække i retning af lavere udlån.

Denne udvikling ses også i Nationalbankens seneste udlånsundersøgelse for 1. kvartal 2009. Udlånsundersøgelsen er baseret på besvarelser fra udvalgte kreditchefere i landets banker og realkreditinstitutter. Her er det generelle billede, at de danske penge- og realkreditinstitutter strammede udlånspolitikken i 1. kvartal 2009 i forhold til foregående kvartal. Det var især ved udlån til erhvervsvirksomheder, der blev strammet. Stramningerne er primært sket på baggrund af et forværret risikobillede og mindre risikovillighed. Dette afspejles også ved, at andelen af nedskrivninger og tab steg yderligere en anelse i 1. kvartal 2009 efter væsentlige stigninger i 4. kvartal 2008. Samtidig har institutterne også oplevet en aftagende efterspørgsel efter nye lån, hvilke vil medføre lavere udlån.

Herudover skal man også huske på, at regeringen i februar gav virksomhederne en vigtig håndsrækning ved at forlænge kredittiderne for indbetaling af moms og skat. På den måde sendte regeringen cirka 62 milliarder kroner ud i virksomhederne, som de kan bruge til driften henover foråret og sommeren.

Momsudskydelse mindsker lånebehov

En del af forklaringen på det lavere udlån i bankerne kan således være, at virksomhederne har fået forbedret deres likviditet i form af moms- og skatteudskydelsen. Det mindsker lånebehovet i og med, at virksomhederne i mindre grad har behov for at bruge deres kreditfaciliteter i banken for at betale moms og skatter.

I den senere tid er det blevet sagt, at kreditpakken fra januar måned ikke har virket og at Danmark befinder sig i en såkaldt kreditklemme, hvor sunde husholdninger og virksomheder ikke kan låne.

Her er det vigtigt at understøtte, at det – som Nationalbankdirektør Nils Bernstein har påpeget – ikke kan konkluderes ud fra Nationalbankens undersøgelser, at der findes en kreditklemme i Danmark. Verdensøkonomien befinder sig i en historisk svær situation med stor usikkerhed om den fremtidige udvikling. I en sådan situation er det helt naturligt med stammere kreditvilkår og faldende udlån på grund af den svagere økonomiske aktivitet.

mof

Gode råd om kreditvurdering

Finansrådet og DI har i fællesskab udarbejdet en tjekliste med 10 punkter, som virksomheder – især mindre og mellemstore, MMVer – kan tage udgangspunkt i, når de drøfter deres økonomi med bestyrelsen, deres bank eller revisor.

Flere undersøgelser har vist, at bankerne har strammet op på kreditgivningen. Dette er primært resultatet af et ændret risikobillede, som følger af de dårlige konjunkturer. Med samarbejdet om tjeklisten er DI og Finansrådet enige om, at banker og virksomheder har en fælles interesse i, at der er klarhed om, hvilke elementer bankerne har fokus på i kreditgivningen, så parterne ikke går skævt af hinanden.

Tjeklisten tager udgangspunkt i de elementer, bankerne lægger vægt på, når de kreditvurderer en virksomhed – men den er ikke ment som nogen facitliste. Der stilles i stedet en række spørgsmål, som kan give anledning til overvejelser i virksomhedens ledelse, og som skal give den mulighed for at agere proaktivt og sikre, at den går i dialog med banken, før det er for sent. De 10 punkter er:

- > Indtjeningen
- > Omkostningerne
- > Kompetencerne
- > Professionel bestyrelse
- > Økonomistyring

- > Likviditet
- > Finansiering
- > Risikostyring
- > Kontakt til bank, revisor og andre rådgivere
- > Fremtidsudsigter

Læs mere (http://www.finansraadet.dk/danish/menu/Nyheder_og_presse/finansraadetsfokus/Få+en+bedre+kreditvurdering/) om punkterne og de gode råd på Finansrådets hjemmeside.

Tjeklisten kan dog også mere generelt bruges til at give virksomhedens ledelse eller bestyrelse overblik over virksomhedens økonomi, likviditet og finansieringsbehov på kort og lang sigt. Og dermed give inspiration til, hvorledes virksomheden skal agere i et marked, som har ændret sig markant det sidste års tid.

For iværksættere har Finansrådet endvidere netop lagt en ny udgave af Iværksættermappen (<http://www.finansraadet.dk/danish/menu/publikationer/Ivaerksaettermappe/>) på sin hjemmeside. Den giver gode råd om udarbejdelse af forretningsplan, budgetter mv. og forbereder iværksætteren på det første møde i banken.

tkn

Risiko for tab på pensionsindbetaling

Der er stor risiko for at tabe penge på pensionsindbetalinger. Det forudsiger Finansrådet bliver konsekvensen af regeringens og Dansk Folkepartis forslag om en særskat på pension.

I skattereformen er det meningen, at der skal indføres en udligningsskat, som skal neutralisere virkningen for personer, der har foretaget store pensionsindbetalinger med fradrag ved de tidligere højere marginalsattesatser, og som de kommende år vil få pension udbetalt og beskattet med lavere marginalsatser. Ifølge forligspartierne vil denne gruppe således få en uforholdsmæssig stor fordel ved skattereformen, hvis der ikke bliver gennemført en udligningsskat.

I regeringens oprindelige udspil var der lagt op til en model, hvorefter pensionsudbetalinger (bortset fra folkepensionens grundbeløb) over en grænse på 284.000 kroner skulle beskattes

med en særskat på 8 procent. Skatten skulle nedtrappes over 32 år og således bortfalde i 2042. Forslaget mødte imidlertid betydelig kritik herunder fra Finansrådet, fordi forslaget udover at beskatte hidtidig foretaget pensionsopsparing også ville ramme fremtidig pensionsopsparing. Med de nye sattesatser vil en ekstra krone indbetalt til pension således medføre en skattebesparelse på 51,5 øre, men på udbetalingstidspunktet vil der med en 8 procents særskat skulle betales 59,5 procent i skat for en person i topskatteintervallet på både ind- og udbetalingstidspunktet.

– Forslaget ville dermed betyde, at man i visse situationer direkte vil kunne miste penge ved at fortsætte indbetalinger til pension. Og det vil medføre betydelige udfordringer til rådgivning fra banker og forsikringselskaber, siger underdirektør i Finansrådet Søren Gade.

Forsattes på side 7. >>

>> Forsat fra side 6.

- Med forslaget var der også risiko for, at personer trak sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet for at udstrække udbetalingerne i flere år end ellers for at undgå særskatten. Særskatten ville dermed kunne virke stik imod hensigten med skattereformen om at øge incitamentet til at arbejde. Samlet havde forslaget indbygget en række dårligheder med betydelige incitamentsproblemer og gøre pensionssystemet endnu mere komplekst for borgerne – og det var for beskedent årligt provenu på 100 millioner kroner, siger Søren Gade.

I et vist omfang var forligspartierne bag skattereformen lydør for kritikken, idet det i skattereformaftalen blev slået fast, at

det fortsat skal være attraktivt at arbejde og spare op til egen forsørgelse i alderdommen.

Tilsyneladende har regeringen ikke kunnet finde en model, som lever op til disse krav og måtte derfor udskyde lovgivningen. I forbindelse med fremsættelsen i folketinget af lovgivningen som skal udmønte skattereformaftalens besluttede regeringen og Dansk Folkeparti at udskyde lovgivningen om den såkaldte udligningsskat på store pensionsudbetalinger til efteråret. Den officielle begrundelse var, at regeringen havde brug for længere tid til at omsætte aftalens ordlyd til konkret lovgivning.

Finansrådet mener, at hvis det ikke er muligt at finde en model, der opfylder de politiske krav til en udligningsskat, så skal ideen droppes. **lln**

Danske uddannelser skal eksporteres

Danske uddannelsesinstitutioner skal kunne tilbyde uddannelser i udlandet. Det fremgår af et lovforslag fra Undervisningsministeriet, som Finansrådet støtter.

- Mange virksomheder, også finansielle, placerer sig på udenlandske markeder. Udviklingen skaber et stigende behov for lokale medarbejdere, der kan begå sig i de danske virksomheder. Derfor støtter vi forslaget, der skal gøre det muligt for danske uddannelsesinstitutioner at udbyde danske, erhvervsrettede uddannelser i udlandet til udenlandske studerende, siger kontorchef Mille Østerlund

For en dansk virksomhed placeret i Kina, vil en vedtagelse af lovforslaget give mulighed for at rekruttere lokale, kinesiske medarbejdere med uddannelser, som virksomhederne allerede kender indholdet og kvaliteten af – og som de allerede rekrutterer fra. Derudover vil virksomhederne kunne rekruttere lokale, kinesiske medarbejdere, der i kraft af deres uddannelse kender danske forhold og dansk virksomhedskultur.

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det også generelt forbedre vilkårene for danske uddannelsesinstitutioners deltagelse i den internationale udvikling. Uddannelse udbydes i stadig højere grad på markedsvilkår, og lovforslaget kan styrke institutionernes konkurrencesituation internationalt, fordi det tillader en højere grad af eksport af danske uddannelser.

- Forslaget bidrager til en udvikling af danske uddannelser. Når danske uddannelser udbydes i udlandet – og når forskel-

lige kulturer mødes – vil det bringe både nytænkning og inspiration til de samme uddannelser udbudt i Danmark. Det vil give et generelt kvalitetsløft, siger Mille Østerlund.

Hun peger også på, at forslaget, hvis det kombineres med en tilpasning af SU-lovgivningen, kunne bidrage til at realisere målsætningen om, at halvdelen af alle unge skal tage en videregående uddannelse:

- Øget fleksibilitet i SU-lovgivningen vil gøre det muligt for danske studerende at tage danske uddannelser i udlandet. Og det vil give danske virksomheder i udlandet endnu bedre muligheder for at rekruttere både danske og lokale medarbejdere, der er rundet af dansk tankegang og uddannelsestradition.

spn

Lovforslag L 188 skal:

- > give danske uddannelsesinstitutioner mulighed at udbyde danske erhvervsrettede uddannelser i udlandet
- > sikre, at de udenlandske studerende får et dansk eksamensbevis
- > bidrage til at sikre, at virksomheder i udlandet kan rekruttere lokale medarbejdere med kendskab til fx danske forhold og virksomhedskulturer.

Elever hjælper bilister

Gymnasieelever fra Viby har opfundet en metode, så bilister ikke kan tanke benzin på en dieselbil. Opfindelsen vandt 1. pladsen ved den danske finale i iværksætterkonkurrencen European Business Game (EBG).

De fire vindere, Line Pors Jørgensen, Anna Josefine Sørensen, Nick Holm Madirazza og Kristian Lykke Sødram Rasmussen fra Viby Gymnasium og HF vandt den danske finale i Finansrådets Hus den 21. april 2009 med virksomhedsprojektet NFP - No Fuelling Problems.

No Fuelling Problems løser det store problem for de mange bilister, der i dag har en dieselbil. Holdet har udviklet en ring, der sættes i bilens tankåbning, og dermed sikrer, at der ikke kan tankes benzin på en dieselbil.

Vinderholdet skal nu repræsentere Danmark ved den internationale finale i EBG, som i år afvikles i Danmark, hvor der forventes ca. 100 deltagere fra Danmark, Færøerne, Grønland, Bolzano, Ravenna, Kroatien, Slovakiet, Skotland, England, Frankrig, Tjekkiet og Estland/Litauen. Den 3. juli 2009 mødes de 12 lande i Danske Banks Kuppelsal, hvor de 100 deltagere skal dyste om at blive europæisk mester.

European Business Game er en europæisk konkurrence for unge om at etablere den bedste fiktive virksomhed. I Danmark har 130 hold konkurreret om at vinde det bedste projekt.

Bag European Business Game i Danmark står Foreningen af Lærere i Erhvervsøkonomi, Finansrådet, DI, Dagbladet Børsen og Undervisningsministeriet.

cpj

Vinderholdet fra Viby Gymnasium og HF, Line Pors Jørgensen, Anna Josefine Sørensen, Nick Holm Madirazza og Kristian Lykke Sødram Rasmussen

Bankdag i XBRL Danmark

XBRL Danmark har den 29. april 2009 holdt Bankdag. Dagen var tilrettelagt, så der var speciel fokus på bankerne og XBRL. XBRL er endnu ikke indført i Danmark for bankerne, men vil blive det, forventeligt senest år 2012, idet der i EU er taget beslutning om, at brugen af XBRL er en oplagt løsning. I flere EU lande er XBRL allerede en del af bankernes hverdag på nuværende tidspunkt.

XBRL kan beskrives som den digitale regnskabsinformations entydige "stregkode".

Bankdagen kørte overordnet i to spor. Det ene spor omhandlede de indberetninger, som bankerne skal foretage til offentlige myndigheder, som i Danmark først og fremmest er Finanstilsynet og Nationalbanken. Disse indberetninger tager udgangspunkt i for eksempel EU-direktiver, men er tilpasset nationale krav. Derfor vil nogle banker med grænseoverskridende aktiviteter møde flere forskellige indberetningskrav, og – for nogles vedkommende – i et XBRL format. På Bankdagen blev en XBRL-løsning for Danske Banks indberetning af solvensoplysninger til en række tilsynsmyndigheder i forskellige EU-lande præsenteret.

På det andet spor på Bankdagen fortalte Nordea om bankens egen brug af regnskabsoplysninger til at træffe beslutninger om for eksempel kreditgivning. For at banken kan træffe beslutning om en kunde skal have en kredit, så skal banken modtage regnskabsoplysninger fra kunden. På nuværende tidspunkt modtager banken disse regnskabsoplysninger fra kunden i en form, som bevirker oplysningerne manuelt skal tages ind i bankens beslutningssystemer. Ved at indføre XBRL kan banken elektronisk modtage oplysninger om kunden, og dermed kan banken spare en væsentlig omkostning. Yderligere vil en elektronisk løsning mindske risikoen for fejllindtastning.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har en løsning, hvor man modtager oplysninger fra mindre virksomheder i et XBRL-format. Det er planen at udvide dette til også at omfatte de store virksomheder. Når dette sker, vil bankerne kunne modtage oplysninger til for eksempel kreditvurdering elektronisk.

Finansrådet ønsker af ovennævnte årsager, at få udbredt XBRL i Danmark.

Hvis du vil vide mere: www.xbrl.dk

pkj

Den perfekte storm

AF SUNE AAGAARD

En ny bog fortæller nøjternt den dramatiske historie om baggrunden for den økonomiske krise. Tre faktorer skabte til sammen forudsætningerne for de voldsomme begivenheder, da de finansielle markeder gik i koma den 9. august 2007.

I slutningen af oktober 1991 brød vor tids kraftigste uvejr løs over den amerikanske østkyst. Et ekstremt usædvanligt sammenstød mellem en koldfront, et kraftigt højtryk og umålelige mængder af energi i skikkelse af orkanen Grace skabte til sammen et inferno med mere end 30 meter høje bølger, som siden er blevet kendt som "Den perfekte storm".

De to økonomer, Jesper Berg, der er ansat i Nationalbanken, og Morten L. Bech fra den amerikanske centralbank, Federal Reserve i New York, trækker en grundig og velargumenteret parallel mellem stormen i 1991 og den nuværende økonomiske krise i bogen "Finansernes fald – Hvordan den perfekte storm væltede de finansielle markeder", der udkommer på Gyldendal 14. maj.

Bogen rækker ud over fagøkonomernes kreds til den almindeligt interesserede, men dog oplyste læser. Den præsenterer en elementært spændende fortælling om de forhold, som hver især er sjældne, men som – fordi de indtraf samtidig – til sammen førte til de dramatiske begivenheder, hvis konsekvenser vi endnu ikke kender til fulde.

Den første af de tre faktorer var de sidste 20 års succesfulde makroøkonomiske politik, herunder håndteringen af en række kriser, der kom til at skabe en opfattelse af, at det var lykkedes at formindske de risici, der er forbundet med investeringer. Den næste var den mikroøkonomiske dimension, det vil især sige skabelsen af og ødelæggelsen af boligboblen i USA og i mindre grad i resten af Vesten. Den sidste faktor var sammenbruddet i de kontrolmekanismer, som skulle have trådt i kraft og forhindret udviklingen og sikret systemet.

– Hver for sig er det ikke særlig sandsynligt, at disse fænomener forekommer, og hvis man lægger dem sammen og regner på sandsynligheden, taler vi om et meget sjældent fænomen.

Forsættes på side 10. >>

>> Forsat fra side 9.

Men retrospektivt kan vi se, at de tre faktorer i et vist omfang var hinandens forudsætninger. At de skabte og understøttede hinanden, siger Jesper Berg.

Til gavn for velfærden

Bogen indledes med en gennemgang af krisen i Danmark. På en række områder har Danmark været særligt eksponeret. I perioder har prisstigningerne på vores boliger således været verdens højeste, og de danske bankers udlån er steget voldsomt, hvilket har ført til et stort indlænsunderskud i danske banker. Fra Danmark bevæger bogen sig ud i verden, først og fremmest naturligvis til USA, hvor historien om Alan Greenspan som formand for Federal Reserve i mange år fremstod som om, han havde nærmest magiske evner, mens forudsætningerne for en voldsom krise langsomt akkumuleredes.

- En af de vigtigste lektier fra krisen er, at verden er ubeskriveligt indviklet. Det er meget få, der har været i stand til at se, at dette ville komme. Blandt de vigtigste årsager til krisen var en politik, som blev modtaget med begejstring. Hele systemet med subprime-lån gjorde

det muligt for dårligt stillede at etablere sig på det amerikanske ejendomsmarked, og det blev tiljublet som et fantastisk skridt fremad for velfærden, siger Jesper Berg.

Afbalanceret respons

Et centralt problemkompleks i bogen handler om de incitament, som også var en stærkt medvirkende årsag til krisens udvikling. Der var store penge i forestillingen om, at det lod sig gøre at tjene ekstraordinære summer gennem investeringer, blandt andet i lån til huskøbere i USA, der reelt var behæftet med stor usikkerhed, men som var samlet i store pakker og forsynet med fornemme ratings. Investorerne lånefinansierede deres dristige eventyr og skabte dermed oppustede balancer. Der var for mange sælgere af finansielle produkter, som angiveligt gav høje afkast uden en tilsvarende risiko, og der var for mange købere, der var godtroende nok til at tage imod tilbuddet.

- Der ligger en vigtig lektie her, som den finansielle sektor ser ud til at tage til efterretning. Vi har lært noget om bonusordninger og incitament, og det handler om, at ordningerne også skal indeholde risikoen for tab. Det er en lektie,

som forsikringsselskaberne har lært, og nu er turen kommet til udbydere af finansielle produkter, siger Jesper Berg. Ideen til bogen opstod i oktober sidste år, da Jesper Berg talte med en ingeniør, han kender, om krisen.

- Han ringede og spurgte mig ud om, hvad hele krisen gik ud på. Så talte vi i halvanden time, og da opstod tanken om, at der var behov for en bog, som forklarede forløbet og de mekanismer, som ligger til grund for det, siger Jesper Berg, idet han understreger, at bogen alene afspejler hans og Morten L. Bechs synspunkter og ikke nødvendigvis deres respektive arbejdspladsers.

Bogen munder ud i en anbefaling af en afbalanceret respons, så den markedsøkonomi, der er afgørende for velfærden, ikke kvæles. Hvis vi vil have en effektiv finansiell sektor, der kan sikre allokeringen af kapital, må vi også leve med risikoen for uvejr, men den perfekte storm bliver forhåbentlig en endnu sjældnere begivenhed, hvis vi formår at lære af den.

Finansernes fald – Hvordan den perfekte storm væltede de finansielle markeder, Jesper Berg og Morten L. Bech, Gyldendal, udkommer 14. maj.